

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIII (47)

Štev. (Nº) 42

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

3 de noviembre - 3. novembra 1994

ALBIN MAGISTER

Med nami imamo idealiste

GOVOR NA PRISTAVSKEM DNEVU 23. OKTOBRA (OKRAJŠANO)

Današnji praznik imam za nedeljsko, družinsko omizje preneseno v širši okvir. To je naš praznik, naša idila, kjer se vsakdo od nas dobro počuti.

To je prilika, ko naj naključni, navzkrižni, tematsko raznoliki razgovori v krogu ene družine izstopijo izza teh ožjih mej in, da tako rečem, zadobé pravico javnosti v pomnoženi in, bogdaj, poglobljeni vsebini ter njeni obliki.

Za tak kratek pregled naše danosti, ali, denimo, za vzpodbudne besede naj mi služi geslo, ki ste ga brali v časopisnem oglasu in se glasí:

*Ko svet plaši se, nam trdnó
v daljavi svetlo gre oko!*

Ko svet plaši se...

Človeštvo so nedvomno v vseh časih pretresale vseh vrst nadloge. Od množičnih nalezljivih, dolgo časa neozdravljivih bolezní, do hudih vremenskih nesreč kot so pretresi, povodnji, ogenj in suša... V vseh dobah pa so uničevale človeško življenje vojske, ena strašnejša od druge.

Držalo bo tudi, da sta se bodisi zgolj neubranljiva usoda še bolj pa nespametna človeška roka presegla v modernem času vse do sedaj poznane meje krutosti in nepojenljivih strahot. Spomnimo se samó, kaj vse je pomorila komunistična kuga v vojnih in povojnih letih na Slovenskem in kako je potem z lažjo in smradom napolnila ves slovenski prostor, ki ga prepíh šibke demokracije še ni mogel pregnati.

Današnji človek, tisti, ki se ima rad za modernega, progresističnega, razumarskega, laičnega samosvojega bogá brez vseh predsodkov, je prostovoljna žrtev nemirnega, zbezanega osebnega življenja, je gibalna sila razkroja v zakonu in v družinah, ki naj bi bila predokus raja na zemlji, je pobudnik biološkega odmiranja rodú, ki mu pripada; se kiti s krinko socialno čutečega, medtem ko pričakuje, da ga bodo otroci drugih mater na rokah nosili starega in onemoglega. Se ima za ekologja in zelenega, pa se ne zbríhta, da ne bo njegovih potomcev, ki se jih je bil sebično odrekel, da bi posedli ta zemeljski paradíž.

Današnjega človeka te vrste prevzema en sam velik strah, strah pred življenjem in preplah pred tem, kaj bo. Marsikateri mlad človek iz take družbe, vseh gmotnih dobrin poln in sit, duhovno pa prazen, taki svoji nečloveški družbi proži svoj cinični očitek, češ mene ni nihče vprašal, če se hočem roditi. Pred takšno mladino zija samomorilni gon in globok prepad Niča.

Za take preplašene in brezciljne ljudi, kljub zunanemu blišču in narejeni pozi samozadostne osebe, za take ljudi, žal, ne more biti mirnega, zadovoljnega, ubranega, z naravnimi zakoni skladnega življenja. Takim ljudem ni dana niti idila odkritega, prísčnega, optimističnega razgovora v družinskem krogu za nedeljsko mizo.

Kajti taki ljudje nimajo idealov!

Ideal je plemenit, nedosegljiv ali težko dosegljivi cilj. Idealist pa je človek, ki se po idealih ravna. Na kakršnikoli ravni človeške dejavnosti je ideal najvišja stopnja popolnosti, je največkrat res nedosegljiva zvezda severnica, a vendar nepogrešljiva — vodnica, ki nas prav usmer-

ja.

Idealist ne more biti oseba, ki samó sebe vidi in samó sebe išče. Slovenski pisatelj, humanist, je knjigi, v kateri je opisal svoja trda študentovska leta, dal naslov: Vzori in boji. Zdaj lahko rečemo: Ideali in boji. S tem je v treh besedah pokazal, da hoja za vzori in delo po vzorih ni lahko stvar; je borba, je napor, je volja, ki lagodnost zmaguje. Idealist se torej življenja in borbe in dela ne boji, ampak sedanost popravlja in lepša ter neprenehoma koristno in dobro za svoje in za druge ustvarja. V našem primeru, recimo, bedí nad našo slovensko idilo, jo brani, ohranja, zanjo bodočnost načrtuje in jo še v dolgo in svetlo prihodnost z bistrim očesom postavlja.

Zato blagor nam, da imamo še zdaj kot nekđaj, idealiste med nami in, hvalabogú, da jih naša skupnost še vedno rojeva.

Blagor mladini in zrelem članom naše skupnosti, katerim argentinska zemlja ni samo nova domovina, kot je to postala slovenskim protikomunističnim borcem po krvavi revoluciji, ampak jim je celó pravi, mirni in bogati rojstni kraj.

Blagor jim, pravim, ker so bili po zaslugi velíkih, požrtvovalnih idealistov še pravočasno — to je: že od mladih dni — vključeni brez psihičnih travm v kulturo in čustveni svet svojih prednikov, medtem ko jih je rojstna dežela, tudi zlahka in spontano, bogatila z zakladi velíkih duhov in plemenitih izročil argentinsko-španskega sveta.

Tista generacija številnih idealistov, ki se je svobodno in prostovoljno, brez prisile, zbrala okoli svojih laičnih in duhovnih strategov, katerih imen in delo se, žal, na naših tribunah pozabljajo, je bila občasno predmet večjidel dobronamernih kritik in nasprotovanj s strani pristne, hitre in popolne asimilacije. Nedolgo tega smo brali v sociološki razpravi celo očitek enoumja na njihov račun. Kot da bi se ta izrojen sad marksistično-leninistično-kardeljevske prakse dal presaditi v rdečih tal v svobodno, brezmejno argentinsko pampo. Sociolog bo vedel: to je nedopustna kategorična primerjava!

Iz povedanega torej upravičeno pričakujemo, da bo ustvarjalnost novih generacij v naši, vsak dan bolj pestri skupnosti, plodovitejša od naše prve. Svetujemo jim, naj za delo dobro preučijo dejanja in, če bo treba, posodobijo metode, s katerimi je našim materam in očetom uspelo vzgojiti dobre sinove — in pravtako argentinske državljane z geni slovenskih svobodnjakov, v to veliko, idilično družbo, ki je še vedno oborožena z ideali vere, vere v najvišji nadzemski ideal; z ideali osebne in politične svobode, osebne odgovornosti in vzajemnosti; z ideali spoštovanja človekove osebe od spočetja do smrti; z idealom zakonskega druga na dolgi rok, z ideali resničnega prijateljstva in tovarištva.

Naš ideal je tudi spoštovanje in ljubezen do resnice; resnica, ko se beseda ujame s stvarnim stanjem. Zato sicer spoštujemo drugačnost oseb in jemljemo v poštev — pa še kako! — drugačnost njihovega razmišljanja in razglabljanja, a ne bomo pritrkovali trditvam in idejam, ki jih imamo za

Nadaljevanje slovensko-italijanskega dialoga v Rimu

V Rimu sta se 27. oktobra sestali slovenska in italijanska vladna delegacija, ki sta skušali zgladiti spor med državama in uskladiti osnutek Oglejske deklaracije o odnosih med Slovenijo in Italijo. Dokument je v Ogleju parafiral minister Peterle, slovenska vlada je kasneje o njem izrazila pomisleke. Zunanji minister v odstopu L. Peterle se je v Rimu ločeno sestal z italijanskim kolegom A. Martinom, po dveurnem sestanku pa ocenil, da je pot za sporazumevanje odprta in da je pritisk popustil. Izrazil je tudi prepričanje v končni uspeh dogovora med Italijo in Slovenijo. Italijansko delegacijo na rimskih pogovorih je vodil gen. sekretar za politične zadeve italijanskega zunanjega ministrstva F. Selleo.

Komentator dnevnika Trieste oggi Enzo Balboni v prispevku pod naslovom „Avtogol Ljubljane je kompliciral sporazum“, piše, da si je slovenska vlada z zavrnitvijo nekaterih točk oglejskega dokumenta zabila avtogol, kar dokazuje, da je ta vlada izrazil parlamenta, ki še vedno nosi znamenje stroge komunistične preteklosti. Parlament je s tem dejanjem hotel odsloviti Peterleta in prepustiti kakemu novemu zunanjemu ministru, ki bi bil bolj povezan z levico, nalogo skleniti zelo važen sporazum, ki ima nedvomno notranjo in mednarodno važnost. Primarni cilj Slovenije je namreč vstop

v EU, torej dobri odnosi z državami članicami, predvsem z Nemčijo, in tudi ta, da pokaže resnično, ne samo utilitaristično mednarodno odprtost. Slovenska vlada si je po Balbonijevem mnenju torej zabila avtogol, kot so marsikdaj delale komunistične države, katere je skoraj vedno odlikovala kratkovidnost zaradi notranjih problemov in potreb po konsenzu. Dalje Balboni piše, da Jugoslavija ni nikoli plačala odškodnine, ki so jo predvidevali osimski sporazumi. Tega nista storili niti Slovenija niti Hrvaška. V Sloveniji naj bi bilo še 700 hiš in 3000 nepremičnin, za katere bi morala biti plačana beguncem odškodnina. Na te stvari je v preteklosti v Italiji opozarjala samo desničarska stranka MSI, medtem ko so druge politične sile molčale. Sedaj pa, ko je MSI v vladi, se o tem zopet govori. V bistvu obstaja želja, da italijanski begunci zopet postanejo lastniki svojih imovín. Zavrnitev oglejskega dokumenta (oz. nekaterih njegovih točk), ki jo Balboni imenuje „raztrganje podpisanega sporazuma“, je pokazala togost starega režima in pripeljala stvari na začetek. Slovenija pa je sedaj dolžna zakrpati, kar je bilo pretrgano. Minister Martino ni dolžan storiti ničesar razen glede nekaterih detajlov. Podpisano je bilo, zdaj se samo pričakuje, da se sporazumi spoštujejo.

Evropski parlament in Slovenija

Evropski parlament, ki te dni zaseda v Strasbourgu, je sprejel sklep o ustanovitvi skupnega odbora za Češko, Slovaško in Slovenijo.

Ta odločitev je za Slovenijo zelo pomembna, ker jo iz skupine „držav nekdanje Jugoslavije“ premešča v skupino z državama, ki imata z Evropsko unijo sklenjena asociacijska sporazuma.

Pričakujejo, da bodo na naslednjem zasedanju Evropskega parlamenta, ki bo novembra, imenovali predsednika odbora, 19 članov iz vrst Evropskega parlamenta in po 10 članov iz vsake od omenjenih treh srednjeevropskih držav.

Slovenija je napredovala tudi glede ravní sodelovanja, saj je parlament namesto delegacije za sodelovanje s Slovenijo usta-

zmatne, neresnične, celo lažne in pogubne.

Naši ljudje še tudi niso podvomili v razlikovanje dobrega in zla; vedó, da sta ta dva pojma nezamenljiva in med njima ni istovetnosti.

Najsibo, torej, da se v praksi naša skupnost idealom približuje, izmenoma od njih oddaljuje, kar gre seveda na račun občečloveške nestanovitnosti, bo vendarle ostala zdrava in zdravilna, dokler bo tem idealom priznavala njih vrednost in normativno veljavnost.

*In s to vizijo... naj nam trdnó
v daljavo svetlo gre oko!*

novil skupni odbor, kar je navadno storil samo pri državah, ki imajo z EU že sklenjen sporazum o pridruženem članstvu.

Evropski parlament je imel doslej posebno delegacijo za odnose z državami z območja nekdanje Jugoslavije, vendar pa je slovenska stran večkrat poudarila, da takšna rešitev zanjo ni ustrezna. Kljub temu pred juljskimi volitvami v Evropski parlament do spremembe institucionalnih oblik delovanja ni prišlo.

Sedaj se je tudi tukaj premaknilo.

Drnovšek začasni zunanji minister

Ko je 1. novembra potekla „odstopna“ doba zunanjemu ministru Slovenije Lojzetu Peterletu, je začasno — za tri mesece — prevzel resor sam predsednik vlade dr. Janez Drnovšek.

V Sloveniji vsi čakajo, da bodo Krščanski demokrati izstopili iz vlade. Pred dnevi se je zunanji minister zelo razburjeno protoževal na slovenski televiziji, da ga odgovorni ne obveščajo, da ga režejo in mu načrtno škodijo.

PISMA BRALCEV

Slovenski glasbenik v Argentini

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Spoštovani g. urednik!

Prosim Vas, da objavite priloženo pojasnilo in osnovne podatke o Rudolfu Kubiku. Zelo neprijetno sem bila preseščena nad komentarjem v oklepaju (v članku Koncert zboru Musica viva, SS št. 38, 13.10.94), češ, da je bil Slovenec, a se je izdajal za Italijana. Ker gre za pomembno osebnost, ki je bila tesno povezana s Slovenci je prav, da se popravi netočne podatke; obenem pa lahko bralci zvedo kaj več o Slovencu, ki se je v argentinski kulturi visoko povzpela.

Rudolf Kubik je bil rojen v Pulju 24. januarja 1901, umrl pa v Buenos Airesu 10. aprila 1985. Skladatelj, dirigent in zborovodja češko-furlanskega porekla. Zelo mlad je ustanavljal in vodil pevske zборе doma, nadaljeval je v Argentini, kamor se je odselil l. 1927 pod pritiskom italijanskega fašizma. Pri D. K. D. Ljudskem odru je vodil slovenski pevski zbor (1928-1930). L. 1942 je ustanovil Univerzitetni pevski zbor v La Plati in ga je vodil dve desetletji. L. 1960 je osnoval tudi zbor na univerzi v Cuyo. D lga leta je vodil in nastopal s furlanskimi pevske zbori. L. 1963 pa je nastala Agrupación Coral Buenos Aires, mešani pevski zbor, ki ga je vodil do smrti in s katerim je l. 1970 obiskal Jugoslavijo in Italijo, kjer je nastopal v vseh šestih republikah in v Furlaniji. Ves čas je ostal tesno

povezan s slovensko skupnostjo in je sodeloval pri številnih koncertih in prireditvah. Bil je dober prijatelj Marijana Draga Šijanca in drugih slovenskih glasbenikov. Pevski zbor Gallus mu je pred leti izročil celo plaketo za njegove zasluge v glasbenem ustvarjanju. V Argentini velja za enega najpomembnejših zborovodij in teoretikov tovrstne glasbe. Njegova hčerka Julieta se je pred leti odločila, da nadaljuje študij v Ljubljani. Študira solopetje na Akademiji ter sodeluje tudi v opernem zboru. Naučila se je slovenščine in se poročila s Slovencem.

V argentinskem glasbenem svetu je razvil zborovsko glasbo do najvišje kvalitete. Kot skladatelj je pisal dramska dela, priredil je glasbo preteklih stoletij in črpal iz zakladnice ljudskih pesmi tako furlanskih kot ameriško-indijanskih kultur. Pomembnejša dela: La Beffa, opera (1925), Furlanske villote (1944), El gallo pinto, za orkester in lutkovno gledališče (1947), A San Martín, kantata (1949), pesmi jugoslovanskih narodov, priredbe (1951-56), El hospital de los locos, za špansko dramo iz 17. stol. (1953). Aire y pericón (1954), Paragvajski kvartet (1956), Brazilska glasba 17. in 18. stol., priredbe (1957), La Vilote puertade del vint, na besedilu argentinske in furlanske poezije (1958), glasba argentinskih Indijancev, priredbe (1973).

dr. Irene Mislej, Ljubljana

Ministri SKD o izstopu iz koalicije

Trije ministri Slovenskih krščanskih demokratov, ene od treh strank vladne koalicije premiera Janeza Drnovška, so 28. oktobra za zaprtimi vrati razpravljali o morebitnem izstopu iz vlade, vendar ni znano, ali so se za ta izstop odločili.

Ministrska trojka SKD je naslovila na premiera Janeza Drnovška protestno pismo, v katerem „protestirajo proti odnosu predsednika vlade dr. Janeza Drnovška do prizadevanj znanjega ministra Lojzeta Peterleta, da bi v interesu slovenske države pripeljal pogajanja z italijansko stranjo do rezultata, ki bi dal osnovo za izboljšanje odnosov ter prispeval k čimprejšnji podelitvi mandata za začetek pogajanj o pridruženem članstvu Slovenije pri Evropski zvezi“.

Ministri bodo zato stranki predlagali, naj se odloči, ali v takih okoliščinah sploh še nadaljevati delo v vladi Janeza Drnovška.

Ministri — Lojze Peterle, minister za

promet in zveze Igor Umek in minister za notranje zadeve Andrej Šter — še poudarjajo, da je slovenska vlada diskvalificirala delo slovenske delegacije v Rimu, kar je po njihovi oceni nepošteno in nepartniško.

V parlamentu pa se je nadaljevala izredna seja, v okviru katere naj bi poslanci za zaprtimi vrati razpravljali o vprašanju odnosov s sosednjo Italijo. Pred poslanci naj bi nastopil tudi premier Janez Drnovšek.

Pogajanja v Rimu 25. oktobra sodijo v okvir intenzivnih pogovorov med Slovenijo in Italijo, s katerimi naj bi državi rešili nekatera dvostranska vprašanja pred ponedeljkovo sejo sveta ministrov Evropske unije. Zunanji ministri EU naj bi namreč v ponedeljek, 31. oktobra, med drugim razpravljali tudi o podelitvi mandata za začetek pogajanj o pridruženem članstvu Slovenije. Doslej Italija ni dala soglasja za podelitev mandata Sloveniji in je soglasje pogojevala s poprejšnjo ureditvijo dvostranskih odnosov.

ZAHVALA

Ljubljana, 28. oktobra 1994

Svobodna Slovenija

Spoštovani gospod Debeljak, spoštovane bralke in bralci Svobodne Slovenije, spoštovane Slovenke in Slovenci v Argentini!

Štirinajst dni je minilo od mojega obiska v Argentini in še vedno me spremlja toplina in prisrčnost, ki sem je bil deležen med vami. Vesel sem, ko vidim kako močna in povezana je slovenska skupnost, kako dobra je obveščena o dogajanju doma in predvsem, kako iskrena je vaša skrb za vse, kar se dogaja v matični domovini. Prisrčna zahvala vsem, ki ste pripravili moj obisk v Argentini, iskrena hvala za vse izrečene dobre želje in zaupanje. Obljubim, da si bom še naprej prizadeval za zmago resnice in demokratičen razvoj naše domovine.

Janez Janša
Predsednik SDDS

„Tako mineva slava sveta,“ bi lahko zapisali ob dogodkih zadnjih dni, ko se je sprožila neke vrste psihoza okoli težav, na katere naletava gospodarski program sedanje vlade. Seveda se pretirava na obe strani: ni vse zlato, kar se sveti, obenem pa tudi ni konec stabilnosti, niti ne stojimo pred prepadom in bomo vsak čas padli v brezno. Lahko bi zatrdili, bolj s političnega kot pa s suho gospodarsko-tehničnega vidika, da so stvari postavljene na svoje mesto. Kar se trenutno dogaja ni več ne manj kot poiskrenjenje celotnega položaja gospodarsko finančnih činiteljev v Argentini.

KDO JE KRIV

Kaj se je zgodilo? Prvič odkar je v veljavi plan konvertibilnosti (dolar istovreden pesu), je država imela izgubo. V drugem semestru letošnjega leta je bila državna bilanca negativna za 665 milijonov dolarjev. To samo po sebi ni tako grozno. Večina držav na svetu imajo negativne bilance. Dejstvo je, da je gospodarska ekipa (minister Cavallo) in vlada sploh dosedanji državni presežek vedno prikazovala kot svoj največji uspeh, pa tudi kot bistveni pogoj za stabilizacijo. Sedaj pa tega ne bo mogla več kazati, kajto poleg izgube drugega trimestra kaže, da tudi v bodoče položaj ne bo boljši. Sprijazniti se bomo morali z dejstvom, da je življenje možno tudi, če ima država izgubo in celo, da je stabilnost tudi možna v takem položaju.

Seveda celotne zadeve ni mogoče preboleti, ne da se išče krivca. Ekonomska ekipa mora imeti svojo razlago, kajti udarec je prehud, da bi šli mirno mimo njega. Če gre za suhe račune, je stvar enostavna. Najprej je jasno, da davčna nabirka pada, ker se manj potroši: ljudje imajo manj denarja, recezija počasi vdira v družbo, in to se končno pozna v celotnem gospodarstvu, kljub temu, da je davčna evazija tudi močan vzrok. Po drugi strani pa se potroši več kot prej. V čem se potroši: v upokojencih. Ubogi upokojenci, sedaj so oni krivi, da je država prišla v krizo. To pa je vredno tudi nekoliko pobliže pogledati.

Argentina je spremenila svoj pokojninski sistem. Doslej je bilo tako: delavcem so odtrgovali od plač, podjetniki so prispevali svoj del in s tem denarjem so tvorili pokojninski fond, iz katerega so plačevali pokojnine. Večkrat je ta fond presegel potrebe plačevanja in v zgodovini je nešteto krat prišlo do dejstva, da so vlade enostavno pobrale ta denar za svoje lastne izdatke. Ta je eden tistih sramotnih „notranjih dolgov“, ki ga država ali družba nikdar ne bo plačala. Prizadeti so prejšnji in sedanji upokojenci; pa tudi bodoči. Ko je sedanja vlada preučevala to zadevo, se je odločila za privatizacijo pokojninskega sistema. Po eni strani, da se reši nevšečne zadeve, po drugi, da na ta način pospeši notranje varčevanje, ki je potrebno za

gospodarski razmah.

Do tu je vse v redu. Na kar pa baje niso dovolj mislili v vladi oziroma so se v tej zadevi uračunali je, kako medtem, ko celoten sistem z leti pride v tek, plačevati dosedanjim upokojencem in tistim bodočim, ki so se odločili, da ostanejo v državnem pokojninskem zavodu. Še več; tok fondov v pokojninski sistem se ni zmanjšal le zato, ker mnogi sedaj prispevajo v privatne zavode, marveč tudi, ker je vlada zmanjšala količino prispevkov, ki so jih vlagali podjetniki.

Da pa je bila mera polna je padla vmes še zadeva pokojninskih sodnijskih tožb. Pokojninski zakon je predvideval, da se višina pokojnin določa po višini plač iste kategorije. Po drugi strani pa zakon konvertibilnosti prepoveduje vakršno indeksacijo. To zvišanje pokojnin je indeksacija ali ne? Doslej so zato sodniki v prvi instanci kot razne sodnijske zbornice dali prav upokojencem. Vrhovno sodišče pa je te dni odločilo, da naj zaenkrat vse ostane v zraku, država da ni obvezana ničesar, dokler samo vrhovno sodišče ne odloči, kdo ima prav. K vsemu temu je treba prišteti še dejstvo, da se iz normalnega pokojninskega fonda sedaj plačujejo še vojaške pokojnine in nekatere provincijske pokojnine. To povzroča letno visoke stroške v višini kakih tisoč milijonov dolarjev. Tak je položaj.

KAJ STORITI?

Kot običajno in seveda tudi razumljivo, je vladna gospodarska ekipa spričo tega požara najprej skušala, kako pogasiti ogenj. A tudi ves napor je slonel na poizkusu, kako pokazati, da je edini krivec položaja pokojninski sistem in kako se bodo vse gospodarske težave rešile, čim vladi uspe rešiti to perečo točko.

Nepopisni so vladni naporji v smislu, da bi vrhovno sodišče ustavilo razvoj sodnih postopkov, kajti tisoče razsodb v prid upokojencem bi povzročilo kolaps pokojninskega sistema. Cavallo je seveda ves svet prepričeval tudi, da bi s tem prišel v nevarnost tudi ves načrt konvertibilnosti. Prvi uspeh vlade je bila prav razsodba vrhovnega sodišča. To zadevo so imeli v rokah pravzaprav že 18 mesecev in so se sedaj kar na hitro odločili, ne za ne proti, marveč le to, da se bodo o tej zadevi izrekli. Medtem naj vse ostane tako, kot je.

Ta čas, ki ga je vlada pridobila bo porabila, da v kongresu izglasujejo zakon, ki naj dokončno uredi pokojninsko zadevo in prepriča nadaljnje sodbe in rast pokojnin. S tem zakonom skuša vlada spremeniti tudi proračun tekočega leta in povišati stroške za omenjenih tisoč milijonov.

Istočasno pa bo zakonsko besedilo poverilo izredne pravice gospodarskemu ministru, ki bo lahko omejil plačevanje pokojnin, razsojal o davkih, privatiziral po lastni volji, itd. Seveda, vprašanje je, če bo iz kongresa izšel zakon po okusu vlade.

POZDRAV K TEDNU SLOVENSTVA

Ljubljana, 4. 10. 1994

Spoštovani
prof. Tine Vivot
Zedinjena Slovenija
Buenos Aires - Argentina

Želimo vam, da bi prireditve, v katero ste vložili veliko truda in prizadevanj, čimboljše uspela. Iskrene čestitke k tako velikemu projektu.
Prisrčen pozdrav iz tople jesenske Ljubljane.

prof. dr. Peter Vencelj
državni sekretar

TEDEN SLOVENSTVA

JANEZ JANŠA

Slovenija danes

(Nadaljevanje)

Drugi razlog za ugodne makroekonomske kazalce je v tem, da se je ekonomski sistem liberaliziral. Dopusčena je privatna iniciativa, in tu je pregovorna pridnost Slovencev prišla do izraza. Ko sta bila v začetku stoletja tako Slovenija in severna Italija še del Avstro-Ogrske, je bila Slovenija bolj razvita. Ob enakih pogojih ravno zaradi večje pridnosti in delovnih navad. 70 let Jugoslavije so pahnili Slovenijo tja, kamor so jo.

Vendar se sedaj ta razkorak zmanjšuje, ker je veliko te energije, ki jo posamezniki vlagajo v gospodarstvo. Prej zaslužka ni bilo dovoljeno vlagati v produktivna sredstva, nosili so ga v banke ali so ga investirali v luksuz. V Sloveniji je ogromno počitniških hišic, ki jih ljudje niso potrebovali. Zdaj se vlaga veliko v privatno podjetništvo in to daje rezultate.

Sedaj bi že težko prišla na oblast vlada, ki bi ta trend ustavila. Lahko ga pa upočasnijo neumni ukrepi, vendar bodo vsi ti makroekonomski kazalci tudi v prihodnje relativno pozitivni. Kar pa zaskrbljuje, so ravno družbene, politične ali sociološke posledice tega, da določeni sloj, ki je bil prej 45 let privilegirani in je imel monopol tudi v procesih realnega razdeljevanja ekonomskih dobrin, tega še vedno ima. Naj navedem nekaj najbolj zanimivih in jasnih primerov:

Stanovanjski zakon, bil je sprejet v času, ko je imel Demos navidezno večino v parlamentu, je omogočil, da je približno 4% Slovencev kupilo za kakih 10% vrednosti stanovanja in hiše, kjer so bili prej najemniki. Od teh 4% je bil morda res pol procenta takih, ki so dobili ta stanovanja zaradi socialnih problemov, in še to: so bil manjša, večina pa je bilo boljših stanovanj in hiš, zgrajenih na družbene stroške za bivšo nomenklaturu. Ti so odkupili stanovanja, vredna 200—300 tisoč mark, za 10—15 tisoč mark. Strašna akumulacija v milijardah se je prelila v privatne žepe tistih, ki so bili že prej privilegirani. Tukaj je država vrgla skozi vrata veliko vsoto svežega kapitala, ki bi ga lahko investirala, da bi se ta stanovanja prodala vsaj za 60% realne cene, kar bi se lahko, ker je ta sloj, ki je živel v njih, prejel dovolj denarja, da bi jih odkupil, in bi se mu še vedno splačalo. S tem denarjem bi lahko Slovenija za 15 let kreditirala izgradnjo novih stanovanj za nove družin, za revnejše itd. Tako pa teh možnosti sedaj praktično ni. Na eni strani imamo klan bivše nomenklaturo, ki razpolaga z več stanovanji in imamo mnogo mladih, ki prihajajo s fakultete in iščejo zaposlitev ter so brez stanovanja.

S tem hočem ilustrirati, da makroekonomski kazalci, ki so pozitivni in se odražajo npr. v relativni stabilnosti valute ali v relativno nizki inflaciji (ki sicer ni tako nizka, kakor bi morala biti, kajti 20% letno je še velika inflacija glede na velike devizne rezerve in visoke obresti), ne pomenijo nujno, da se stvari znotraj tudi prav odvijajo. Bati se je, da se bo pač nekdanji vodilni sloj, ki je dobil vodilno vlogo v nedemokratskem sistemu, ko je bila politična opozicija v letu 1945 ali pobita ali izgnana ali prestrašena, in je lahko na tej osnovi desetletja gradil monopol, zasedel v sistemu, ki je pravno formalno demokratičen in ima kot tak tudi določen ugled v svetu. Nekateri

procesu, ki so prej potekali pod okriljem ene stranke, bodo ostali isti, le da se bodo odvijali drugače. Vse to se že sedaj dogaja.

Kaj naj storimo? Ve se, da se to dogaja: Ko je bil sprejet slovenski zakon o lastnin-

jenju, je bila dana možnost, da lahko kdorkoli zahteva revizije postopkov lastninjenja. Teh je bilo okrog 1200. Ko sem bil še v vladi februarja letos, sem dobil na mizo poročilo Službe družbenega knjigovodstva, ki je do takrat pregledala okrog 350 primerov. Od teh je bilo 260 nezakonitih. Večja je bila pregledana firma, večji kriminal je bil odkrit. Toda namesto, da bi vlada ukrepala, okrepila inšpekcijo, predlagala pravosodje, da vzame te zadeve kot prioritete, je vlada predlagala spremembo zakona o kontrolni instituciji in si jo podredila, tako da zdaj ni več teh poročil ali vsaj ne pridejo v javnost, tako da se ne ve, koliko je nezakonitega prilaščanja. Pa tudi inšpektorji, ki jih postavlja vlada, vedo, da ta ni zainteresirana in seveda na tem delajo, ker se bojijo za svoje službe.

Kako leto ali dve bo še možno urediti te zadeve v najbolj drastičnih primerih, če pride do sprememb v vladi. Potem pa se to ne bo dalo več rešiti, ker se bo ta kapital spreminjal v druge oblike, se selil čez mejo in nazaj, šel bo čez toliko kanalov in lastnikov, da se stanje ne bo dalo več popraviti. Zato je današnji čas tako pomemben. V naslednjih dveh letih se bo v Sloveniji odločalo o razdelitvi ekonomske in politične moči v bistveni večji meri kot v naslednjih 20 letih. Vsak zamujeni mesec sedaj predstavlja leta dodatnih naporov za spremembe, če bodo sploh možna. Dejstvo je, da je to spoznanje nekako dozorelo; da mnogi ljudje, ki prej tega niso videli, sedaj to čutijo.

Stare strukture, ki imajo večino v izvršni in zakonodajni oblasti, sploh ne reagirajo na to. Delujejo odkrito v smislu: „Kaj nam pa sploh kdo more?“ Celotna reforma lokalne samouprave, ukinitve Kardeljevih komun, bi morala biti izvedena do konca lanskega leta. Ustava, ki je bila sprejeta konec leta 1991, je predvidela, da se

morajo stvari urediti v roku dveh let. Ta čas je potekel lani. Leta 1994 je bilo še kakih 200 zakonov in predpisov, ki so bili sprejeti v Beogradu in so sedaj popolnoma protustavni: danes jih je še več kot 100.

Ključna stvar, ki ni bila izvršena, je bila ravno ta: reforma lokalne samouprave. Bili so strašni odpori, da se kaj spremeni; kajti v občinskih upravah je koncentrirana moč bivših političnih struktur. Šele ko so se zadeve v praksi zelo zakomplicirale, ko je mnogo občinskih skupščin praktično razpadlo, kajti še vedno obstajajo kot tridomne, kjer so tudi zbori združenega dela, kjer so ljudje, ki so bili izvoljeni v Tozdih, ki jih

že štiri leta in pol ni več. Mnogi so bili toliko pošteni, da so izjavili, da niso delegati nikogar in so odstopili, tako, da je to prisililo aktualno oblast, da je izvedla reforme.

Vendar pa je zavlačevala z novim zakonom o občinah do zadnjega dne: zakon je bil sprejet v nedeljo zvečer, v ponedeljek pa je bilo treba že razpisati volitve, če so hoteli uloviti podaljšani rok. Seveda pa gre tak kratek rok do volitev spet v korist istega, ki obvladuje sedanje centre, saj se bodo nove volitve vodile iz starih obstoječih občin. To gre na škodo vsem novim strankam, ki tam nimajo pozicij. Kjer so stranke Demosa dobile v prejšnjih občinskih večini, se ta odraža le v sestavi Izvršnega sveta občine, vsa občinska uprava, ponekod zelo številna, je pa praktično ostala nespremenjena.

Novih občin bo v Sloveniji 147, od tega 11 mestnih z nekaj več pristojnosti, in to dejstvo bo samo po sebi vplivalo na politično razmerje sil. Neglede na to, da so stare stranke v prednosti, lahko nove stranke — bivše Demosove ali stranke nove slovenske pomladi — dosežejo na lokalnih volitvah decembra zmago v večini občin, vendar samo v primeru, če bodo nastopile skupaj in povezano. V nasprotnem primeru pa, ker gre za zelo kompliciran sistem volitev, zmage ne bo možno doseči.

Naj navedem še ilustracijo slovenskega političnega prostora, ki v celoti ni tako kompliciran ali pesimistično neperspektiven, kot morda zgleda po sedanji situaciji. Dejstvo je, da je stanje v Sloveniji nepriemerljivo tistemu iz leta 1940-41. Ne samo zaradi tega, ker se je obrnilo razmerje med kmečkim in mestnim prebivalstvom — prej 70 — 30, sedaj pa, obratno — ampak tudi zaradi tega, ker je vmes 50 let časa, ki je pustil svoje posledice. Po prvih svobodnih volitvah leta 1990 smo se zbudili in mar-

sikdo je mislil, da bo vse drugače, pa ni bilo. Ljudje so še vedno imeli v glavah isto, kar so imeli pred volitvami: isto znanje, isto videnje, iste vzorce razmišljanja, iste strahove; spremenilo se je samo to, da je nastopil čas, ko so bile spremembe dovoljene. Tisti korak ni predstavljal spremembe same, ampak šele začetek, možnost teh sprememb; nekje so se uresničile, nekje ne.

V glavah ljudi se premika zelo počasi. Večina živčevih v Sloveniji ima še vedno iste vzorce razmišljanja, ki jih je pridobila preko šolskega sistema. Tam se je naučila eno resnico. Mnogi ali pa večina ljudi ve, da je bilo tako, ker so zvedeli samo eno plat resnice. Ne vedo, kaj je druga plat, ker jim tega znanja nihče ni dal. Le kakih 20% ljudi sledi političnim dogodkom: berejo časopis, gledajo televizijo, tako da razumejo, kaj se dogaja. Drugi to spremljajo zelo površno. Redki sežejo po knjigah, da bi si pridobili znanje. Bilo bi krivično, če bi rekli, da tega nočejo. Mnogi nimajo časa, ker morajo pač garati za preživetje. Država pa ni naredila nič ali le malo, da bi se to stanje popravilo, da bi nekako preko svojih možnosti dopovedala, kaj je tisto, kar je bilo prej, in kaj je sedaj.

In to je ključen problem: v Sloveniji stvari za nazaj še niso izčističene. S tem se ne srečujemo samo v Sloveniji, s tem se srečuje večina bivših komunističnih držav v srednji in vzhodni Evropi. Ena sama je te stvari razrešila tako, da so stvari jasne: to je Češka in deloma Vzhodna Nemčija. Češka je sprejela leta 1993 zakon o protipravnem delovanju komunističnega sistema, kjer piše v prvem členu: Enostrankarski sistem je bil nelegalen, nezakonit in nemoralen. Odpor proti njemu je bilo hvalevredno dejanje. In potem govori o pravnih implikacijah te ugotovitve: npr. da niso zastareli pritožbeni postopki. Z zakonom so za pet let prepovedali nastopanje na volitvah partijski nomenklaturi in javnem življenju, sodelovanju na volitvah in prevzemanju družbenih funkcij. Čeprav smo imeli leta 1990 kar znatno prednost pred Češko, je ta danes pred nami. Je prva na vseh lestvicah, kjer se ocenjuje perspektivnost, ko gre za približevanje in vstop v NATO, v Evropsko unijo, ko gre za oceno ekonomskih in političnih sprememb.

Češka je najboljši protiangument na ugovor tistih, ki pravijo: Če bi Slovenija leta 1990 izvedla bolj korenito prenovo, bi enostavno ostala brez ljudi, brez tistih, ki kaj znajo. To ne drži. Češka je bila, kar se kadrov tiče, še bolj nizko, ker je bila tam sistem bolj trd, bolj zaprt. Pa vendarle so ti novi ljudje hitro pridobili izkušnje in peljali državo dobro naprej. Ker politične izkušnje same po sebi ne predstavljajo nič. Če jih kdo uporablja v negativni smeri, je še toliko slabše. Sem trdno prepričan, da je bila Šinigojeva vlada pred prvo demokratično Peterletovo po izobrazbeni strukturi bistveno bolj sposobna kot prva, ki smo jo mi sestavili, vendar pa sem trdno prepričan, da če bi leta 1991 vladal še Šinigoj, bi se mi nikoli ne osamosvojili. Ne gre tukaj samo za strokovnost, gre tudi za voljo in dober namen, za poštenost in jasnost ciljev.

(Se nadaljuje)

PTUJ — Arhitektonsko novost predstavlja nova ptujska pošta, kjer bo kasneje tudi avtomatska telefonska centrala za 1.800 telefonov. Ker stoji izven zgodovinsko zaščitenega starega dela Ptujja, so se projektanti odločili „iti s časom naprej“, kot so sami rekli. Pročelje je obdelano z vsemi mogočimi materiali in barvami, ljudje pa so jo že krstili z raznimi imeni, kot so „kremšnita“ ali „pravoslavna cerkev“.

TEDEN SLOVENSTVA

Plesni nastop AFS „France Marolt“

Plesna skupina France Marolt je bila povabljena, da se udeleži folklornega festivala v Santa Fe.

Mimogrede pa se je oglasila še med Slovenci v Buenos Airesu. Najprej je sodelovala s plesi na Slovenskem dnevu, v ponedeljek pa je priredila samostojen folklorni večer v San Justu.

Prejšnji dan smo imeli priliko videti le dva plesa, v ponedeljek pa je pripravila širok program z desetimi plesi iz vse slovenske zemlje. Veliko navdušenja in pohvale so želi z vsemi prizori, ki so jih obvladali strokovno in poetično. Plesi so potekali gladko in harmonično, polni so bili kolorita in gibčnosti, videli smo, da je v raznih slovenskih plesih veliko živahnosti pa tudi umirjenosti.

Večer je napovedoval v španščini uradni napovedovalec radia iz predsedstva Argentine Alejandro B. Szpak (ki je poročen s Slovenko). Za njim pa je v slovenščini podal kratko razlago arh. Jure Vombergar.

Po vrsti so zaplesali: Primorski plesi: stilno zelo samosvoji. Gorenjski plesi: prenešeni s Tirolskega, zelo živahani in preprosti. Prikazujejo ples pri žegnanju.

Belokranjski plesi s kresovanja, ki vsebujejo tudi kolo.

Vzhodnoštajerski plesi: zelo slikoviti, ob

delu ali ličkanju koruze.

Plesi zgornje Soške doline; žegnanjski plesi, sorodni gorenjskim, s slikovitim vrtenjem in potrkanjem petá.

Koroški plesi Ziljske doline: rekonstruirani plesi, ki predstavljajo svatbeni obred.

Prekmurski plesi so značilni za ravnino, polni širine in lirike.

Rezijanski plesi imajo svojo podobo, popolnoma drugačno od drugih.

Dolenjski plesi, igrivi in živahni, v rekonstruirani narodni noši.

Prekmurski svatbeni plesi so končali večer. Razposajeni in veseli.

Vse te plesne je priredil umetniški vodja skupine Mirko Ramovš, s pomočjo etnomusikologa Julijana Strajnarja (prekmurskega je priredil Uroš Krek). Plesni zbor pa je vodil Brane Vitamvas.

Večer je izredno zadovoljil poslušalce oz. gledalce. Dovršena tehnika, najrazličnejša lokacija plesov, perfektna narodna noša posameznih pokrajin, odlična izdelava, vodstvo in izvedba so gotovo zaslužili ovacijo, ki so jo bili Maroltovci deležni.

Veseli smo, da so nas obiskali in nam prinesli del slovenske duše in duhovnosti na tako visoki in odlični ravni.

Darila v spomin

Po koncu lepe slavnosti predstavitev slovenskih folklornih plesov AFS France Marolt iz Slovenije so predsednik ZS prof. Tine Vivod in drugi odborniki ter njihove žene v znak priznanja in prijateljstva podarili vsem Maroltovcem lepa spominska darila, tako vsej skupini kakor tudi vsem posameznikom. Enako so se oddolžili plesalci in z lepimi spominskimi darili razveselili naše rojake, ki so tako lepo in dobro pripravili njihov sprejem tako na Slovenskem dnevu kakor v ponedeljek na samostojni predstavitvi.

Tukaj naj naštejemo vse člane skupine Marolt, ki so prejeli spominski znak Teda slovenstva:

Plesalke: Renata Džebič, Maja Šlajpah, Marjana Dragan, Karmen Valenčak, Tina Erjavec, Veronika Kmecl, Polona Čeh, Nataša Porenta, Tina Trampuš, Mojca Plos, Monika Stražišar, Jana Martinuč, Nadja Šinkovec, Anita Vavtar. **Plesalci:** Brane Demec, Drago Lumbar, Jože Pečjak, Brane Vogrinčič, Goran Tratnik, Rudi Obrčunč, Jure Makše, Edo Reven, Mitja Kokol, Uroš Ferjan, Boštjan Fajdiga, Boštjan Cecelj, Marko Jamnik, Rok Podobnikar. **Godbeniki:** Marjan Čerin, Brane Vitamvas, Ivan Jurjavčič, Milan Pavliha, Katarina Šetinc, Andrej Maležič, Dušan Nedovič, Brane Počkar, Jože Lilek, Matjaž Kogoj, Vlado Cigalé.

Vodja skupine: Brane Vitamvas.

Darila voditeljem folklornih skupin in pevovodjem

Na Slovenskem dnevu pa je Zedinjena Slovenija počastila vse vaditelje slovenske folklorne in pevovodje vseh zborov, tudi iz vseh osnovnih in srednješolskih tečajev, ki so se trudili med nami od vsega početka do danes in jim podarila priložnostne značke. Naj jih naštejemo:

Voditelji folklornih skupin: Adrijana Ahčin, Jure Ahčin, Stana Ahčin, Héctor Aricó, Milena Arko, Alenka Bergant, Janez Bitenc, Lojzka Bitenc, Marija Čater-Zupan, Anka Gaser, Miha Gaser, Lučka Groznik, Ignacij Hladnik, Stanko Jelen, Miriam Jereb-Batagelj, Ema Kessler, Ani Klemen, Marija Kopač-Urbancič, Marta Koželnik-Smole, Andreja Lipušček, Gabi Malovrh, Metka Markovič-Marinčič, Metka Maček-Vitrih, Mirjam Mehle-Javoršek, Mirjam Oblak, Tone Oblak, Beti Petkovšek-Mavrič, Marija Planinšek-Keržič, Irena Poberšnik, Bogo Rozina, Vinko Samsa, Marija Slabe, Metka Slabe, Anka Smole-Kokalj, Ivo Smrdelj, Angela Šmon-Bajda, Ivana Tekavec, Metka Trpin-Zafra, Diana Truden, Ema Urbancič-Marušič, Jure Urbancič, Tinka Urbancič.

Pevovodje: Tine Duh, Rok Fink, Helena Fink-Žnidar, Marija Geržinič, Mojca Jelenc, Miriam Jereb-Batagelj, Kristina Jerovšek, Angelca Klanšek, Ani Klemen, Rožca Klemenčič, Vinko Klemenčič, Ani Koprivnikar-Rozina, Marija Kralj-Jerman, Lučka Kralj-Jerman, Nadi Kopač-Grohar, Katica Kovač-Dimnik, Gabrijela Malovrh, Metka Malovrh,

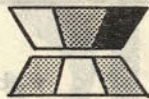

Lučka Marinček-Kastelic, Rudolf Marinič, Anica Mehle, Lojzka Mehle, Janez Mežnar, Jože Omahna, Olga Omahna-Urbancič, Boris Pavšer, Anton Pintarič, Metka Praprotnik-Luna, Terezka Prijatelj-Žnidar,

Slavko Rupnik, Andrej Selan, Marta Selan, Andrejka Selan-Vombergar, Tine Selan, Meta Smersu-Boltežar, sestra Snežna, Rezka Snoj, Ivan Vombergar, Janko Zakrajšek, Vera Zurc.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

VIPAVA — Pravi začetek organiziranja vina in trženja vipavskih vin naj bi pomenil ustanovitev vinarne zadruge pred stotimi leti. Pobudo zanjo je dal Matija Vetorvec, duhovnik, zgodovinar in ljudski učitelj, ki je izdal tudi knjigo Vinoreja. V dvorcu Zemunu pri Vipavi sta Agroid Vipava 1894 in kmetijska zadruga Vipava pripravila slovesno praznovanje obletnice ter za to priliko izdali faksimilno izdajo Vertovčeve Vinoreje.

LJUBLJANA — Prvi dvojezični slovar (Debeljakov nemški-slovenski) na treh računalniških disketah je založila Državna založba Slovenija s sodelovanjem kamniške Amebis (pripravili so jih za okolji DOS in Windows) Cena je ravno taka kot v knjižni obliki (14.000 SIT), obe skupaj — disketa in knjiga — pa 25.000 SIT. Založba namerava v bodoče vse svoje dvojezične slovarje izdati tudi v taki obliki, ravno tako pa tudi Slovar slovenskega knjižnega jezika. Načrtuje pa tudi izdajo slovarjev na CD-ROM.

REYKJAVIK, Islandija — Urednik igrskega programa Radia Slovenija Aleš Jan je sodeloval na srečanju Združenja evropskih radijskih postaj (EBU) pri projektu Spoznavanje kultur maloštevilnih narodov. Tam je tudi zrežiral za njihov radio RUV radijsko igro Svetlane Makarovič Mrtvec pride po ljubico. Program je dolgoročen, saj bo islandski radio predstavil slovensko kulturo šele 25. junija prihodnjega leta in takrat bodo tudi zaigrali Makarovičevo igro.

KREDARICA — Na višini 2.515 merov so imeli eno izmed predstavitev knjige Triglavski kralj, ki jo je spisal Ivan Sivec, eden najbolj branih sodobnih slovenskih pisateljev. V njej je v devetinsiridesetih črticah literarno obdelal življenje in delo župnika Jakoba Aljaža. Knjigo je založila Družina, fotografije je prispeval njegov naslednik župnik Franc Urbanija, oblikoval pa Tone Seifert.

VRBA — 150-letnico nastanka Zdravljice so počastili s prireditvijo v rojstvu hiši dr. Franceta Prešerna. Govoril je dr. Boris Paternu, ki je razlagal pesnitev tudi kot zasnovano slovenskega političnega programa in prvi razločni glas k pomladi narodov.

PTUJ — Na skupščini združenja kabelskih sistemov so se pogovarjali o raznih potrebnih spremembah. Ena od teh je legalizacija prenosov nekaterih tujih programov, ki jih zaenkrat prenašajo kar na črno. Televizijskih sprejemnikov naj bi bili v 600 tisoč stanovanjih in od teh naj bi jih imelo kabelske priključke kakih 220 tisoč. Vendar pa jih le 140 tisoč spada k sistemom, ki so

Šolska kolonija

Cena šolske kolonije je 330 pesov. Prvo polovico je treba plačati do 15. novembra v pisarni Zedinjene Slovenije. Vsak mora prinesiti s seboj številko otrokove osebne izkaznice in podpisati dovoljenje za potovanje. Pisarna je odprta vsak dan od 16. do 20. ure.

Slomškov dom
Sobota, 5. novembra, ob 20. uri
TOMBOLA

SDO San Martín SFZ
"MAX"
in concert

V soboto, 19. novembra ob 22. uri

včlajeni v to združenje, ki ima sedež v Mariboru.

KOČEVSKI ROG — Nekateri se pritožujejo, da nihče ne skrbi za partizanske „spomenike“ Baza 20 in bolnišnico Jelendol, ker naj ne bi prihajalo več podpore iz državne blagajne. Pravijo, da stavbe propadajo, stekla v oknih da so razbita in da se izgublja arhiv. Čeprav bi za ureditev potrebovali le 500 tisoč tolarjev, se tudi Zveza nekdanjih borcev ni oglasila, da bi ponudila fonde za ohranitev ne narodnih, pač pa svojih spomenikov. Saj — sodeč po številu borčevskih penzij — bi morala blagajna biti polna...

LJUBLJANA — Ob papeževem obisku na Hrvaško mu je predsednik Franjo Tuđman izročil križ, ki ga je ustvaril slovenski oblikovalec Oskar Kogoj s sodelavci. Izdelan je iz srebra in pozlate; ima tri rubine, simbol trojstva in prelite krvi hrvaškega naroda. Pletenice, ki obkrožajo križ, so povzete iz kulture situl, ki simbolizirajo rast življenja in razvoj, pomenijo pa tudi praelement evropske civilizacije.

WOLFSEGG, Avstrija — Na 20. Mednarodnem baletnem seminarju so opravili temeljit tečaj učenci baletnih šol iz trinajstih držav, med njimi tudi iz Slovenije. Tečaj je vodil prof. K. Totha ki je bil med leti 1972-75 direktor ljubljanskega baleta. Sedem dijakin Srednje baletne šole iz Ljubljane se je uvrstilo v boljšo skupino in so imele uspešne nastope na zaključnem večeru.

LJUBLJANA — Zadnja pšenična žetev ni bila kakovostna, zato se na ministrstvu za kmetijstvo zavzemajo, da bi opustili semenski sorti Ana in Marija ter se odločili za kakovostnejše sorte. Ministrstvo bo na kmete pritisnilo tako, da ne bo plačevalo subvencij oziroma regresov za ti dve semenski sorti.

Mladinski dan v Mendози

„...Prišel sem do tega, da je najlepši poklic — živeti“ je napisal Karel Mauser, Pod tem geslom smo razvili letos vso pravico in potek mladinskega praznika.

Slavnost je bila počaščena s prisotnostjo Janeza Janše, ključne osebnosti slovenske pomladi in osamosvojitve, ki je v soboto, 8. oktobra zvečer otvoril Mladinski dan s predavanjem. Navzoče je bilo veliko število mladih, ki so z zanimanjem sledili besedi bivšega obrambnega ministra, saj jih je uro prej v posebnem sestanku vodja srednješolskega tečaja Miha Bajda seznanil s slovensko zgodovino do osamosvojitve.

Po nagovoru je sledil zanimiv razgovor o političnem stanju v domovini, v katerem je prevladala želja po združitvi vseh demokratičnih sil v Sloveniji, da bi se lahko uspešno zoperstavile namenom totalitarnega delovanja bivših komunistov. Zaključili smo sobotni program z večerjo.

Jutranji nedeljski spored se je začel z dviganjem zastav in mladinsko sveto mašo. Po sveti maši so fantje in možje tekmovali v nogometu.

Osebne novice

Poroka: V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi sta se v soboto, 8. oktobra, poročila Viktor F. Koprivnikar in Monika Cecilija Urbanija. Priče so bili nevestini starši in oče in sestra ženina. Poročil ju je med mašo lazarist Janez Petek.

Novoporočencema naše čestitke!

Novi diplomant: Na Universidad de Belgrano je dokončal študije in prejel diplomu inženirja za eletromehaniko Bogdan Bertonec iz Bariloč.

Čestitamo!

Umrlji so: V San Andrésu je med delom umrl Rudolf Turk (48); v Moronu ga. Lojzka Kokalj (82), ga. Judi Čibič (82) in ga. Ivanka Pavšer (77), v Villa Tesei pa ga. Ivanka Koščak roj. Kastelec (76).

Naj počivajo v miru!

„Musica viva“ v Mendози

Vsako leto v tej spomladanski dobi se vrši v Mendози festival pevskih zborov „Cantapueblo“, na katerem nastopajo skupine iz vseh krajev Argentine in iz inozemstva. Ko smo organizatorjem predlagali nastop pevškega zbora iz Slovenije, so to sprejeli kot izjemo, saj je bil spored že določen.

Isti večer so štirje zbori nastopili v nabito polni dvorani Teatro Plaza v Godoy Cruzu, med njimi Musica viva na tretjem mestu. Lep razgled na ženski del zbora, okrašen s tipičnimi slovenskimi rutami ter simpatična predstava v slovenščini spretne napovedovalca z istočasnim tolmačenjem, je vzbudilo pri publiku lep vtis. Zapeli so šest slovenskih narodnih pesmi,

kar je bilo vsakič nagrajeno z navdušenim ploskanjem. Na koncu so poslušalci stoje poslovlili pevce. S tem nastopom je zbor iz Kranja izvrstno predstavil mendoški javnosti slovensko pevsko kulturo.

Naslednji dan so v spremstvu arh. Božidarja Bajuka in Jerneja Bajda obiskali mogočne mendoške Ande do Puente del Inca in kosili v zavetju planinske koče „Jože Kastelic“.

Čeprav je bil delovni dan, smo zvečer napolnili dvorano Doma in uživali izredno ubran koncert zbora. Po koncertu smo posedeli ob mizah in večerjali običajno jed za take primere: asado.

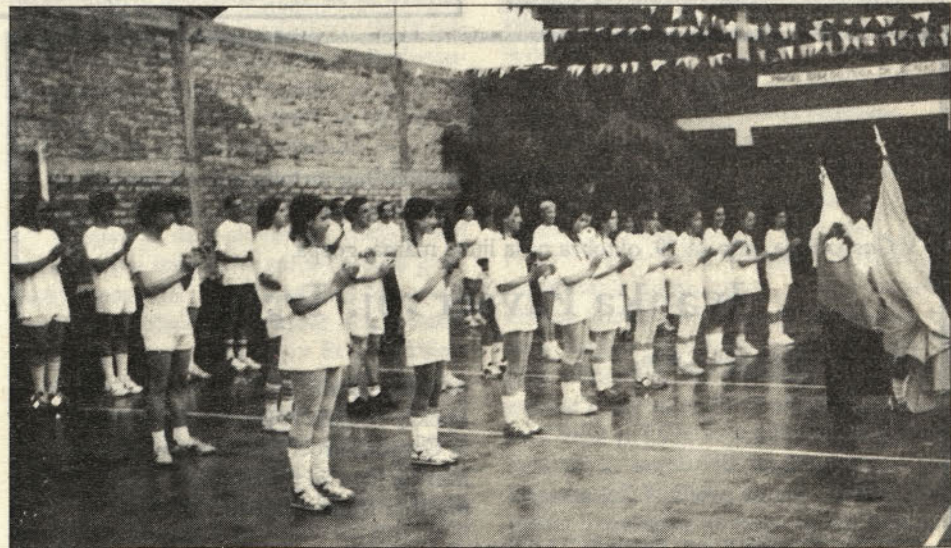
V sredo zjutraj jih je Pavel Bajda vodil po vinarnah in vinogradih ter jim razkazoval poseben način mendoškega poljedelstva, ki zaradi pomanjkanja padavin zavisi izključno od umetnega zalivanja.

Čeprav je za našo po številu majhno skupnost obisk sredi tedna tako velike skupine združen z velikim naporom in skrbjo, smo ugotovili, da je bil ves trud stoodstotno poplačan, ker je MPZ Musica viva iz Kranja pustil pri nas kvalitetno predstavo slovenske zborovske kulture.

Ena izmed družin, ki so nastopile na prvem družinskem pevskem festivalu v Mendози.

Tončka Šmon

Nastop mendoške mladine na dvorišču Slovenskega doma.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchetto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 831-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektro Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sredi in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Senk - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnice. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sredi, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič — odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

SDO

SFZ

vabita na

ZVEZNI MLADINSKI DAN ob 45. obletnici ustanovitve mladinskih organizacij

Sobota, 12. novembra, ob 20. uri v Slovenski hiši

Igra v štirih dejanjih: „Črna žena“

Avtor: anonimen - Gostuje mladina iz Mendoza

Nedelja, 13. novembra v Slomškovem domu

9.00 sveta maša

10.00 začetek tekmovanj

13.00 skupno kosilo

19.00 kulturni program: prihod zastav; sodeluje mladina

iz Mendoza, Carapachaya, Pristave, San Justa,

San Martina, Slomškovega doma in Slovenske vasi.

Po programu prosta zabava.

40-LETNICA Kreditne zadruga SLOGA

30. oktobra 1954 — 30. oktobra 1994

SLOGA nudi:

- ugodne naložbe
- hitra posojila
- sprejema čeke in menice

SLOGA zastopa:

- Western Union
- Hram dd. za upravljanje lastniških čertifikatov RS

SLOGA daje svojim

3000 članom možnosti: - uporabe letovišča v Villa Udaondo

SLOGA daje podpore:

- ob rojstvu
- ob smrti
- ob končnem srednješolskem študiju
- ob poroki
- ob popolni invalidnosti

SLOGA je del slovenske skupnosti v Argentini, zato podpira:

- slovenski tisk
- slovenske ustanove
- slovensko šolo
- mladinske organizacije
- slovensko kulturo

V SLOGI JE MOČ!

DO 400.000 SIT

(slovenskih tolarjev ali približno 3.150 U\$A dolarjev) imate pravico.

ZAHTEVAJTE JIH!

Edini pogoj: državljanstvo RS.

Lastniške certifikate lahko vložite v

SLOGI

POZANIMAJTE SE!

Slovenska kulturna akcija

RAZSTAVA OLJ

Andrejka Dolinar

V Slovenski hiši. - Otvoritev v soboto, 12. novembra ob 20. - Razstava bo odprta še v nedeljo dopoldan.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 60; obmejne države Argentine 90
USA dol.; ostale države v obeh Amerikah
100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Av-
stralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za
pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno
pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

SOBOTA, 5. novembra:
Tombola v Slomškovem domu ob 20.
V Slovenski vasi Pizza party.

SOBOTA, 12. novembra:
SKA: Razstava olj - Andrejka Dolinar,
ob 20. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 13. novembra:
Zvezni Mladinski dan v Slomškovem
domu.

SOBOTA, 19. novembra:
Zaključna proslava Slovenskega sred-
nješolskega tečaja v Slovenski hiši.
V San Martinu MAX in concert ob 22.

SDO SFZ
Slovenska vas

te vabita na

PIZZA PARTY

5. novembra ob 21. uri.

Gospod, ti nisi Bog mrtvih, temveč živih ljudi,
v tebi živijo vsi, ki si jih poklical k sebi!

V Gospodu je zaspala 29. oktobra naša ljuba mama, gospa

Ivanka Pavšer roj. Trpin

Da bi jo Bog sprejel k sebi,

prosimo: Boris, mož;
Lučka, Tomaž, Peter, Dani, Matjaž
in Gregor, otroci z družinami, in
Marko, ki je že pri Bogu;
Matilda Mustar, sestra z družino

Castelar, Buenos Aires; Bariloche, Ljubljana in Cipoletti

Blagor človeku,
ki veruje v Gospoda.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je 29. oktobra
zapustila naša draga

Ivanka Kastelec por. Koščak

Vsem, ki so prišli na zadnje slovo, posebno župniku Francetu Bergantu za oprav-
ljeno sveto mašo, se iskreno zahvaljujemo.

Žalujoči: mož Janez,
sestri Mička in Rozika
ter svakinja Ana z družino

Buenos Aires, Zagradec pri Grosuplju